

Судирот

Фрида Мекфаден

ПРОЛОГ

ПО СУДИРОТ

Никогаш досега немам убиено некого.

Не сум убиец. Јас сум *добра* личност. Не лажам. Не мамам. Не крадам. Одвај и да го повишувам тонот. За малку работи во животот се срамам.

А сепак, еве сум.

Очекував борба од личноста под мене. Но не очекував олкава борба. Не очекував олкаво мавање со раце и нозе.

Ниту пак ги очекував придушените извици.

Можам да запрам. Не е предоцна. Имам петнаесет секунди да решам дали сакам да бидам убиец.

Но не запирам. Не можам.

И конечно – *конечно* – борбата завршува. Сега пред мене лежи млитаво, неподвижно тело. Не треба да сум лекар за да препознаам мртво тело.

Што најравив?

Го покривам лицето со рацете, го задушувам липотот. Обично не плачам – отсекогаш било така – но во

Фрида Мекфаден

овој миг, ми изгледа соодветно. Ако јас не плачам, кој? Веднаш потоа се присилувам да се исправам и да се соземам. Сепак имав добра причина да го сторам ова.

Тоа беше единствениот начин.

ПРВ ДЕЛ

ЕДНА НЕДЕЛА ПРЕД СУДИРОТ

1

ТИГАН

Не сум сигурна дека ќе стигнам до влезот.

Има петнаесетина метри од мојот мал форд фјужн до влезот на станбениот комплекс каде што живеам. Петнаесет метри не се многу. Во најдобри околности, би можела да ги истрчам за неколку секунди.

Не и вечерва.

Живеам во студио на вториот кат во мала станбена зграда во Луистон, Мејн. Ужасно соседство е, но во моментов не можам да си дозволам нешто подобро. Смената во продавницата ми завршува откако се стемнува, што значи дека сега надвор не се гледа прст пред око. Порано имаше улична светилка што ја осветлуваше патеката од паркингот до комплексот, но прегоре месец дена откако се вселив и никој не се помачи да ја замени. Кога ќе ги исклучам фаровите, нема да можам да гледам ни половина метар пред лицето.

Го изгасив моторот во автомобилот штом паркирав зашто не смеам да трошам уште гориво. Доволно е студено што дури и во автомобилот, можам да го видам облачето од сопствениот здив. Во Мејн, температурата во декември е секогаш далеку под минус. Се

загледувам низ шофершајбната и одвај успевам да го распознаам влезот на зградата. Нема улична светилка, но има малку светло над самата врата што ќе ми овозможи да ја видам клучалката и да отклучам.

Светлото е доволно за да го видам човекот што дреме во сенката близу влезот.

И чека.

Се стресувам додека се местам на возачкото седиште, што не е лесна работа во ова време. Чувствувам остра, електрична болка во десната нога, што во последно време ми се случува сè почесто. Лекарот ми рече дека е нешто што се вика *ишијас*, предизвикан од иритиран нерв во 'рбетот.

Подзамижувам во мракот кон човекот до влезот и се прашувам што бара тука. Премногу е темно за да му го распознаам лицето, но е релативно висок и слаб. Носи долг, темен капут, што воопшто не ме утешува. Ми изгледа заканувачки, но да бидам искрена, сите изгледаат заканувачки во капут и во сенка.

Човеков е можеби сосем безопасен. Можеби посетува пријател во зградата. Можеби е полицаец на тајна задача. (Не верувам.) Можеби е... па, не ми текнува што друго би можел да прави некој овде во девет и триесет навечер. Поентата ми е дека не мора да е овде за да ме ограби.

Како и да е, не можам да седам во автомобилот цела вечер.

Посегнувам во чантата и го вадам спрејот за заслепување што се навикнав да си го носам и го ставам во џебот од капутот. Ако типов ја сака бедната содржина на мојот паричник, ќе се погрижам да си ја заслужи. Ги преместувам клучевите од дома во другиот џеб за полесен пристап, па ја земам торбата со намирници од совозачкото седиште и ја кревам. Г. Закир секогаш ми дава голем попуст на намирниците со краток рок на траење и одбивам да ги оставам само затоа што има морничав тип пред мојата зграда.

Болката пак ме понижува по десната нога кога излегувам од фордот. Капутот ми е откопчан, но немам што да направам оти патентот веќе не се затвора и тоа веќе неколку месеци. Нема никаква функционална грешка со патентот, иако расипан патент е мошне соодветен на мојата сегашна животна состојба. Не, причината зошто капутот не се закопчува е што веќе е премал за мојот подуен стомак.

Бремена сум скоро осум месеци.

Само што излегувам од автомобилот, потечените стапала жестоко се бунат. Во текот на една двојна смена во супермаркетот се проширија речиси двапати од нормалната големина, па одвај ги собира во патиките. Се исправам најдобро што можам и студениот воздух ме плеснува в лице. Сè повеќе се заморувам како тече бременоста, особено кон крајот на денот, но ледениот ветер веднаш ме буди.

Ја треснувам вратата зад себе, а човекот потпрен на сидот од зградата нагло ја крева главата. Сè уште гледам само силуета, но сега зјапа право во мене. Раката што ја држи торбата ми затреперува и посегнувам со другата рака по спрејот во џебот.

Немој ни да си помислил да ми го земеш бајатиоџи леб, џомнар еген.

Ја полнам устата со студен воздух и решително се упатувам кон влезот на зградата. Избегнувам да го погледнам, како што се научив низ годините со десетици други морничави типови, но чувствувам како ме следи со погледот. Со прстите го стегам спрејот и спремна сум да го извадам кога еден познат глас ми ги прекинува преплашените мисли:

„Тиган?“

Го вртам погледот во правец на гласот. Светлината од влезот сега е доволно силна за да ги распознаам цртите на човекот и веднаш ми исчезнува сета напнатост.

„Џексон!“ извикувам. „Боже, ме извади од памет!“

Човекот пред мене, кој сега го препознавам како Џексон Бракнер, носи мантил врз вообичаено истутканата бела кошула, сива вратоврска и сиви панталони. Не живее во близина и претпоставувам дека возел најмалку два часа за да стаса дотука, но секогаш изгледа ведар кога ми доаѓа дома.

Без да морам да го замолам, Џексон ја зема в раце торбата со намирници, што малку ми ја ублажува болката во стапалата. „Извини“, вели. „Ке одев во супермаркетот, но џи-пи-есот рече дека е затворен, па дојдов тука. Си мислев дека ќе стигнеш во секој момент, па затоа почекав.“

„Можеше да ми пишеш порака“, мрморам, сега малку засрамена од тоа колку се исплашив од човеков со тегли на очите и големи уши што му стрчат од двете страни. Сега кога не е скриен во сенка, можам да кажам дека е најбезопасниот човек што сум го сретнала.

Сладок е, но на смешен начин. Инаку, не е таткото на моето неродено дете. Ниту пак ми е момче.

„Па ти пишав“, вели.

Посегнувам во чантата по телефонот и вистина, има куп пораки од Џексон што не сум ги видела. Нормално дека ми пишал. Џексон е одговорен. Работи како адвокат и дипломирал со сите почести на престижниот правен факултет. Не ми го кажа тоа, но го изгуглав.

„Навистина си ми пишал“, признавам.

Погледнува во рачниот часовник. „Нарачав и кинеска храна, ќе стигне за неколку минути.“

Стомакот ми кркори на овие зборови. Би требало да јадам за двајца, но одвај јадам за еден. „Пилешко ло-мејн?“ прашувам надежно.

„Нормално.“ Ми се клешти. „Остави јас да ги однесам намирниците, па ќе слезам да го земам јадењето.“

Сакам да се побунам, но сè потешко ми е да носам намирници нагоре по скалите како што ми расте стомакот. Ако сака тој да ме послужи, ќе бидам само благодарна.

„Фала ти“, велам.

Погледите ни се сретнуваат под слабата светлина над влезот. „Тамам работа.“

Џексон чека трпеливо додека се мачам да го пикнам клучот во бравата. Секогаш се заглавува кога е студено, а овде е така десет месеци во годината. Кога најпосле ја отклучувам вратата, ми ја држи отворена како џентлмен. Навистина ми се допаѓа Џексон. Ми се допаѓа кога ќе дојде со вечера, што се случува сè почесто во последно време.

Но всушност, ова не е повик за дружба. Со Џексон имаме нешто важно да дискутираме.

Наскоро, ќе бидам незамисливо богата.

И сето тоа поради бебето што расте во мене.

2

Откако влеговме со Џексон во зградата, поминувам покрај поштенските сандачиња. Не сум возбудена да ги видам сметките што ме чекаат, а и секако немам пари за да ги платам. Наместо тоа, ги искачуваме двете столбишта до мојот стан. Светилките на скалите имаат мала ватажа, а бојата на сидовите е многу оштетена, но никој овде не би се пожалил. Стапалата ми пулсираат со секој чекор, но набргу ќе стигнам дома.

Застанувам на вториот кат, ми требаат неколку секунди за да земам здив. Постојано сум задишана денот, веројатно поради бебето што расте во мене и што не им дозволува на белите дробови да се прошират колку што сакам. Или би можело да биде нешто ужасно. Го прашав д-р Гугл и не ми се допадна ништо што имаше да каже. Би можело да е згрутчена крв во белите дробови. Би можело да е срцев удар. Би можело да е шуберкулоза.

Но моето здравствено осигурување е ужас, па само ќе стискам палци дека не е ништо сериозно.

Џексон го мурти челото, загрижен. „Добро си?“

„Да“, подголгнувам. Замавнувам со главата кон скалите. „Одиде.“

Кога се искачуваме најгоре, на Џексон му вибрира телефонот во џебот. Го вади и погледнува во екранот. „Стигна храната.“

Ги подавам рацете кон торбата со намирници. „Слези ти и земи ја. Јас преземам оттука.“

Изгледа сомничав. „Сигурно?“

Го стрелам со погледот. „Што мислиш дека правам секој ден кога те нема?“

Има виновен израз на долгото лице, но не знам зошто. Џексон нема обврска да ме чува додека сум бремена. Убаво од него што ми ги носи намирниците, но јас и бебето не сме негов проблем. А многу набрзо – кога ќе се потпишат документите – веројатно нема никогаш повторно да го видам.

Џексон ми ги враќа намирниците. Ги жонглирам во рацете додека одам по ходникот кон станот и буричкам во џебот од капутот да ги најдам клучевите. Токму пред да отворам, нечиј остар глас ми се обраќа одзади:

„Ушше еген маж, Тиган?“

Ја вртам главата и ги гледам влажните, крвави очи на г-ѓа Волден, постарата сосетка од соседниот стан. Открив дека се вика Евангелина кога видов еден пакет оставен долу, но дента кога се запознавме, се претстави како г-ѓа Волден и иако живееме една до друга веќе две години, јасно ми стави до знаење дека сепак треба да ѝ се обраќам со г-ѓа Волден.

„Искрено“, вели, „овде е како водиш *боргел*.“

Немам поим што ми зборува. За сето време што сме сосетки, Џексон е единствениот кој дошол да ме посети освен брат ми. А ние двајцата не ни спиеме заедно. Но залудно е да се расправам. Во нејзините очи, слободно би можела да парадирам околу зградата со црвена буква на градите.

Г-ѓа Волден го спушта погледот на мојот стомак, којшто сега стрчи под зелено-црната блуза со висок

струк на втора рака. Има набори околу јаката и толку е невкусна што ми доаѓа да заплачам, но кога ја купив не можев да си дозволам да фрлам куп пари на облека што ќе ми ја треба само четири или пет месеци. Како и да е, г-ѓа Волден не ми суди поради евтината, грда блуза. Ми суди бидејќи сум дваесет и тригодишна, бремена осум месеци и немажена.

Ама искрено, тоа воопшто не е нејзина работа.

„Сакав да те прашам, Тиган“, вели со зарипнатиот глас. „Ќе се преселиш ли кога ќе се роди бебето?“

Ставам рака на stomachот и ме наградува силна клоца. Едно нешто што можам да кажам за бебево е дека има многу енергија. Повеќе од што јас имам сега.

„Можеби“, велам. „Не сум решила.“

„Ќе биде многу бучно овде со бебе, знаеш.“ Ја поткрева брадата. „Сето тоа плачење по цела ноќ! Каков кошмар.“

Пак го фаќам клучот што стрчи од бравата и го вртам сè дури не го слушнам милозвучното *шшрак*. „Сум слушнала дека бебињата многу плачат. Тоа е бидејќи сè уште не умеат да зборуваат.“

„Никој нема да може да заспие!“ продолжува таа. „Многу е себично од твоја страна да донесеш новороденче во заедница каде што повеќето се возрасни.“

„Па, не е дека беше планирано.“

Ги напрчува усните. „Да, тоа верувам.“

Ми доаѓа да избувнам пред г-ѓа Евангелина Волден зашто ме сфати сосем погрешно. Направи многу претпоставки, крајно неточни. Не сум од оној тип девојка што ќе има секс за една ноќ и ќе ја напумпаат без воопшто да знае кој е таткото, иако сега откако ми се случи тоа, се чувствувам виновна за сите жени на коишто сум им судела за тоа. Имав големи планови за животот и ниту еден не вклучуваше бременост на дваесет и две години.

Но факт е дека забременив на дваесет и две години. Беше секс за една ноќ. И сè до неодамна, не знаев кој е таткото.

Така што, немам што многу да кажам, а да не излажам.

Наместо тоа, ја повлекувам вратата и ѝ упатувам насмевка. „Лека ноќ, г-ѓо Волден.“

„Ќе зборувам со управата за...“

Г-ѓа Волден е буквално среде реченица кога ја треснувам вратата зад себе. Ако сака да му се пожали на управникот дека незаконски го населувам станот со моето поколение, нека оди слободно. Јас нема да ѝ се додворувам. Повеќе не.

Веднаш штом ќе ги земам парите, бегам оттука.

Го палам светлото во студиото, што само открива колку е ужасно здодевно. Белата боја не е оштетена, но има тап изглед без сјај, како и сè друго во станот. Како да има слој нечистотија на секој уред и парче од мебелот што не можам да го отстранам колку и да тријам.

Не требаше да биде вака. Работев двојна смена во продавницата, очајно собирајќи доволно пари за да учам за медицинска сестра. И на крајот од смената, можев да се плеснам на каучот и да гледам телевизија колку сакам додека ја гнетам вечерата за еден човек. Не требаше да забременам.

И за малку повеќе од месец дена, сè ќе се промени. Ќе имам бебе. Живо човечко суштество што дише и ќе биде моја одговорност. Ова бебе нема да смее да биде само и ќе бара облека, храна, а подоцна и образование. И веројатно ќе ме држи будна половина ноќ за да бидам зомби преку ден.

Влегувам во кујничката, каде што одвај ме собира сега откако навлегов во третото тримесечје. Ја оставам хартиената кеса полна со намирници на работната површина. Секој ден, пред да излезам од продавницата, барам работи со речиси истечен или истечен рок

на траење и денес зедев куп конзерви, како и малку леб и сирење. Имам и мал тетрапак со млеко со само еден ден поминат рок и веројатно ќе има добар вкус. И пет конзерви туна.

Секоја жена има некакви чудни потреби во бременоста. Мојата е туна. Уште од кога почна второто тримесечје и ми помина мачнината, многу ми се јаде туна. Не можам да јадам колку што сакам поради количината на жива, но кога би можела, би јадела туна секој оброк, дури и за појадок. Како резултат, неформално си го крстив фетусот Туничка.

Туна за вечера, мамо?

Добро, уште една чудна работа. Често си замислувам дека бебето ми зборува од матката. Не го губам разумот, чесен збор. Знам дека мојот осуммесечен фетус не е способен за говор. Но некогаш нејзиното мило гласче ми зборува, јасно како ден. Иако сè уште не сум ѝ го видела лицето, веќе ја сакам.

Затоа не се чувствувам ни најмалку виновна за денот за исплата што ми претстои.

3

Џексон се појавува на влезот за помалку од пет минути, носејќи кафеава хартиена ќеса. Сака да ја однесе храната во кујната, но пребрза сум за него. Му ја земам ќесата додека се влечка зад мене, ушите сè уште му се црвени од студот. Ја отворам и ослободувам налет од примамливи ароми, вадејќи една од белите кутии. Малку ги кинам капаците од брзање.

Не ми ни текнува на чинија. Грабнувам виљушка од фиоката до мијалникот и јадам директно од садот. Не сум сигурна дека *јагење* е соодветен термин. *Гне-шење* би било поточно. Секогаш сум прегладнета овие денови.

„Извини“, велам меѓу залаци. „Немам јадено некое време. Двојна смена.“

Се мурти. „Не му пречи тоа на бебето?“

„Ќе намалам наскоро.“

Иако сум премногу нетрпелива за да се мачам со чинии, Џексон зема две од шкафчето над мијалникот. Тргува да земе нова порција од ќесата, но застанува.

„Еј“, вели. „Ти донесов нешто.“

Толку се занесов со едно меко парче пилешко што не ја ни забележав торбичката за подарок што Џексон ја оставил на работната површина – сигурно ја зел од

автомобилот кога слезе по храната. Розова е и светкава, што ме засмева бидејќи тој е чиста спротивност од розово и светкаво. Тешко ми е да го замислам како ја одбира.

Можеби ми ги чита мислите, па се смешка посрамно. „За бебето.“

Колку и да уживам да бутам големи залаци нудли ло-мејн во устата, подарокот уште повеќе ме возбудува. Сè уште не сум добила ниту еден за бебето. Добро, освен седиште за во автомобил што ми го испрати брат ми, кое сè уште е во картонската кутија во којашто е испорачано.

Ја земам розовата, светкава ќеса и ми застанува здивот од содржината. Буквално најслаткото нешто што го имам видено. Малечко парче скроено за невозможно мало човечко суштество – дознав дека го викаат комбинезон. И натпис на градите во розови букви што ми го топи срцето.

Мамичка ме сака.

Туничка ме клоцнува во тој миг небаре се согласува. Иако ми останува месец и нешто ситно пред да се појави Туна, сè уште не сум почнала да трупам бебешки алишта и ова ми е првото. Зјапам во комбинезонот и трепкам брзо. И покрај стомакот што расте и постојаното клоцање во ребра, има нешто кај комбиџезонов што сето ова за првпат го прави многу реално. Ќе имам бебе и ќе го носи ова. Боже, ќе заплачам.

„Ти се допаѓа?“ прашува Џексон љубопитно.

Ако кажам нешто, макар и „да“, ќе изгубам контрола, па само кимнувам. И лицето му се разведрува.

Ништо од ова не е негова работа. Неговата работа не е да ми носи кинеска храна, ниту преслатка бебешка облека. Причината што е овде нема врска со ништо од тоа. Има секаква врска со содржината на кожната

актовка што ја остави до мојот влез. Тоа е единствената причина што е овде и што воопшто доаѓа. И кога сето тоа ќе се реши, нема да се врати. Повеќе нема да има ло-мејн, ниту ролнички од јајца, ниту изненадни посети по долга смена на работа.

Џексон не доаѓа овде за да се социјализира. Ова му е работата.

„Значи“, велам кога ја земам кутијата со храна и ја носам на софата од футон која се пушта и се претвора во мојот крајно неудобен кревет. Легнувам на софата и ги кревам потечените нозе на масичката. Неверојатно олеснување. „За што сакаше да разговараме?“

Џексон ја зема својата кутија со храна и ми се придружува на софата. „Само неколку ситни детали во договорот што сакам да ги разгледаме. Но следниот пат кога ќе дојдам, ќе биде подготвено да потпишеш.“

Чувствувам трепет во долниот дел на стомакот, и не сум сигурна дали се нервите или бебето. Не ми се верува дека ќе потпишам договор со кој ќе добијам мошне голема сума пари. Доволно за цел живот.

Сè започна пред скоро осум месеци.

Се одвезов со една другарка да го посетам брат ми Денис во ски-центарот каде што работи како инструктор, па обично добиваме добар попуст. Беше зафатен таа ноќ и на крајот ние двете излеговме во локален бар на пијачка. Тогаш запознав маж во темен костум кој се понуди да ме чести пијачка. Беше згоден и среден, со скапа фризура и остри црти на лицето, а природниот шарм ме убеди да ја прифатам пијачката. Ми рече дека е дојден во градот поради важна зделка и ќе престојувал само таа вечер. Додека другарката се занесе по еден тип со цигерица, јас почнав да флертувам со овој самоуверен, привлечен и постар маж, поинаков од сите што ги знаев дома.

Да ја скратам приказната, мора да сум испила премногу. Не паметам многу околу таа ноќ, но се разбудив со ужасна главоболка, а устата ми беше како